Sprokkelingen uit 1870

door
Harrie Verstappen

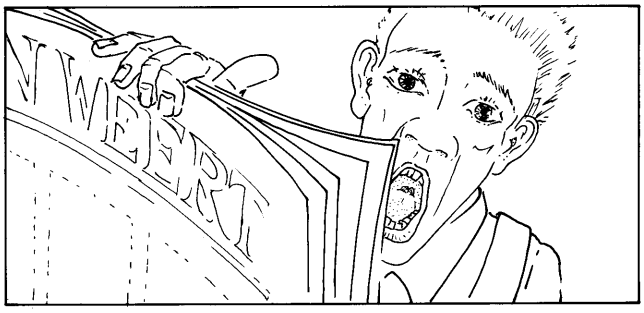

Op zaterdag 21 augustus 1869 verscheen te Weert het eerste nummer - een proefnummer - van het *"Nieuws- en Advertentieblad voor het KANTON WEERT"*.

Een abonnement op dit blad kostte destijds twee gulden per jaar en behalve het feit dat het gelezen blad voor allerlei doeleinden kon worden gebruikt, zal toch de voor die tijd zeker niet geringe abonnementsprijs er wel toe hebben bijgedragen, dat complete jaargangen van het blad tot de zeldzaamheden zijn gaan behoren.

Naast het hoofdartikel werd in het blad van begin af aan aandacht besteed aan binnenlands, kantonnaal en buitenlands nieuws, aan gemengde berichten en aan bekendmakingen en advertenties.

Vele van de in het blad opgenomen berichten waren nauwelijks het lezen waard; vooral de berichten in de kolom *"gemengde berichten"* waren soms zó simpel, dat ze slechts zullen hebben gediend tot bladvulling; hoe zou thans anders gedacht moeten worden over een bericht, dat als volgt werd vermeld : *"Een scholier in Connecticut werd gelast een opstel over een paard te maken, toen hij volgenderwijze begon : Het paard is een dier met vier poten, aan elke hoek een"*. Einde bericht !

Ofschoon soms óók van eenvoudige aard, werden in

Proefnummer. **1869.**

Nieuws-en Advertentieblad
VOOR HET KANTON WEERT.

Dit blad verschijnt alle Zaturdagen.
Abonnementsprijs per 3 maanden 50 cents.
Franco per post 65 cents.
Brieven en Advertentiën moeten vóór Vrijdag *franco* worden toegezonden.

ZATURDAG 21 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentiën is per gewone regel 5 cents, groote letters en Vignetten worden berekend naar de plaatsruimte die zij beslaan.

De kop van het allereerste (proef-)nummer van het nieuwe weekblad (21 augustus 1869).

het blad bijna van begin af aan door middel van de opgenomen berichten gegevens met betrekking tot Nederweert vastgelegd, gegevens die toen wel lezenswaardig moeten zijn geweest en die, indien ze destijds niet waren vastgelegd, waarschijnlijk voor altijd geheel of ten dele verloren zouden zijn gegaan.
Het eerste bericht aangaande een Nederweerter gebeuren, is vermeld in het blad van zondag 18 december 1869. Het is een advertentie, waardoor de te Nederweert *"residerende"* notaris Le Brun aankondiging doet van een publieke verkoop op verzoek en ten huize van de erfgenamen P. Vaes en E. Spoormakers aan de Nieuwstraat te Nederweert. Aangeboden worden dan 5 koeien, 1 vaars, 2 vette varkens, een vijfjarig paard, inboedel, gereedschappen en veldvruchten.

Het eerste redactionele artikel aangaande een gebeurtenis in Nederweert, is vervat in het blad van 25 december 1869 en werd als volgt weergegeven : *"Jongstleden Zondag ontstond er in eene herberg twist tusschen twee boeren jongelingen. Na hevige woorden volgden dadelijkheden, waarbij den eenen, door middel van een bierglas, in den hals gewond werd. Wij vernemen dat van dit treurig feit proces-verbaal is opgemaakt".*

In de loop van 1870, verschijnen in de nummers van de eerste jaargang van het blad een aantal redactionele artikelen, advertenties en/of bekendmakingen aangaande Nederweert.
De redactionele artikelen worden hierna - na vermelding van datum van verschijning van het blad waarin ze werden opgenomen - onverkort weergegeven. De inhoud van de advertenties wordt summier vermeld.

1 Januari 1870.
"Nederweert 30 December 1869. Op de aanhoudende, van af 1856, door het gemeente bestuur alhier, bij den Heer Minister van Binnenlandse Zaken ingezonden klachten, met betrekking tot den afvoer van water der gronden gelegen ten Oosten der Zuid-Willemsvaart in de rivier de Aa, is eindelijk gehoor gegeven; weshalve, met dit, voor de gemeente, zóó belangrijke werk, na afloop van den winter, zal worden begonnen.
De krachtdadige ondersteuning, die deze aangelegenheid bij den Heer Commissaris des Konings vond, heeft niet weinig tot het verkregen resultaat bijgebracht".

"In de laatsgehouden Raadsvergadering werd besloten, dat ter gelegenheid van de op 12 Maart e.k. te houden paardemarkt, de volgende prijzen worden uitgeloofd :
1. *Voor de kopers van het meest aantal paarden, een prachtig rijzadel, toom en cravache.*
2. *Voor de verkopers van twee der schoonste paarden, een met koper gemonteerd werk-zadel en dito haam".*

Notaris Clercx uit Weert doet aankondiging van *"een publieke verkoop ten verzoeke van de Wed. en Kinderen J. v.d. Boom, op Dingsdag den 18 derzelfder maand, finaal, om 3 uuren, ter herberge van Kind. Walkers, in de Kerkstraat;*
Een Huis met Tuin en bouwland, gelegen te Nederweert, in den Heihoek, genaamd bij Baans, groot 1 hectaar, 1 are 95 centiaren, sectie K nr. 261, 262, 263 en 620, alsmede een aantal percelen hooiland, bouwland en ontgonnen gronden".

DE NOTARIS CLERCX,

RESIDERENDE TE WEERT,
ZAL, PUBLIEK VERKOOPEN.

1.

Ten verzoeke en woonhuize van de Wed. en Kind. **J. van den Boom,** te Nederweert in het Schoor genaamd Bij Ekers, op Dingsdag, den 15 Februarij 1870, om 10 ure des voormiddag.

4 Koeijen, 1 paard, korte en lange karren, ploegen, egge, wanmolen, schuppen, rieken, kuipen, boterstang en meer ander akkergerei, voorts allerhande huismeubelen, als: stoelen, tafels, kisten, kasten, koper, tin, potten, ketels, porcelein en aardewerk, kagchels, schilderijen en meer andere voor te brengen zaken.

2.

Ten verzoeke van de Wed. en kind. **J. van den Boom,** op Vrijdag, den 18 Februarij 1870, provisioneel en op Vrijdag, den 25 dier maand, finaal, om 3 ure namiddag, ter herberge van de kinderen Walkers te Nederweert, in de Kerkstraat, de volgende te Nederweert gelegen goederen :

Een HUIS met Tuin

en **bouwland,** in den Heihoek, genaamd Bij Baant, groot 1 hectare 1 are 95 centiaren, sectie K, n. 261, 262, 263 en 620.

2. 73 aren 70 centiaren Zuid-Westwaarts, van een perceel **hooiland,** in de Schoorhoven, sectie F, n. 363.
3. 73 aren 70 centiaren Noordwaarts van een perceel **bouwland,** aldaar, sectie F, n. 363 en 364.
4. Een perceel **bouwland,** aan Roeventerveld, groot 3 hectaren 60 aren 20 centiaren, sectie B, n. 206.
5. 22 aren Zuidwaarts van een perceel **weiland,** in het schoor aan het huis gelegen, sectie K, n. 520.
6. 21 aren 22 centiaren van een perceel **weiland,** aldaar, naast het voorgaande, sectie K, n. 520.
7. 21 aren 22 centiaren Zuidwaarts van een perceel **weiland,** aldaar aan het huis gelegen, sectie K, n. 158.

9 Januari 1870.
"Nederweert. Bij den burgerlijke stand zijn het afgelopen jaar aangegeven 116 geboorten, 18 huwelijken en 80 sterfgevallen".
Ter vergelijking enkele cijfers in dezelfde volgorde met betrekking tot andere plaatsen : Weert : 178, 42 en 128; Thorn : 49, 28 en 10; Stramproy : 32, 24 en 9.

6 Februari.
"De Gedeputeerde Staten van Limburg, hebben de

jaarwedde van den Gemeente-ontvanger verhoogd tot f 300,-".

In hetzelfde blad is opgenomen de advertentie van Notaris Le Brun.

De Notaris LE BRUN,

residerende te Nederweert,

ZAL PUBLIEK VERKOOPEN.

Ingevolge Art. 1223 van het Burgerlijk Wetboek, op Maandag den 14 Februarij 1870, provisioneel, en op Maandag den 21 Februarij opvolgend, finaal, telkens des namiddags om 3 ure, te Nederweert ten huize van de Kinderen Walkers, de volgende door Jozef Hermans aangekochte goederen :

EENE BOERDERIJ,

GENAAMD BIJ MELIËN,

gelegen te Nederweert aan Hulsenweg, bestaande in gebouwen, tuin, bouw-, weiland en dennenbosch, samen groot 4 hectaren, 6 aren, 55 centiaren, Kadastraal sectie J. n. 275, 276, 277, 278 en sectie F, n. 1677.

2. 1 hectare heide aldaar aan den Zoom, sectie F, n. 1324.

2.

Op verzoek van den Wel Edelgestr. Heer Generaal-Majoor **Poswick** te Luik, op Donderdag 24 Februarij 1870, smorgens om 9 ure, te Nederweert in de Wetering.

1, **15 à 20,000 kilos hooi;**

2. eene partij **elzen mutserden** en **witsen,** benevens een aantal oude dakpannen.

3.

op verzoek van **Margaretha Janssen,** op Donderdag 3 Maart 1870 provisioneel, en op Donderdag 10 Maart opvolgend. finaal, telkens snamiddags om 6 ure, ten huize van Hendrik Stienen, te Nederweert in de Kerkstraat.

Een perceel **bouwland**, gelegen te Nederweert op de Herstraat, circa groot 21 aren 22 centiaren, kadaster sectie B, n. 1150.

Blijkens aankondiging geschiedde de verkoop van de boerderij krachtens de bepalingen van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek.
Uit de aankondiging blijkt verder, dat de boerderij eerder was aangekocht door Jozef Hermans en dat deze dus in gebreke was gebleven om een voldoende hypothecaire zekerheid te stellen of om de kooppenningen te voldoen.
De mogelijkheid is groot, dat Hermans ongewild koper was van de boerderij door bij een eerdere publieke verkoop een voor hem verkeerd uitgevallen gokje te wagen; het was in die tijd te doen gebruikelijk, dat aan de hoogste bieder - bij een provisionele verkoop - een premie werd toegekend, bestaande in een bepaald percentage van het uitgebrachte bod. Hierin schuilde echter het gevaar, dat dit bod - bij de later te houden finale verkoop - het hoogste bod bleef, waardoor de uitbrenger van het bod koper van het object werd.
De koper kon dan twee dingen doen. Hij kon het object accepteren en betalen, waarbij dan de verdiende premie op de koopsom in mindering werd gebracht of hij kon afzien van de premie en stellen dat hij niet kon betalen.
In het laatste geval werd het object - ingevolge artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek - opnieuw en op kosten van de koper in veiling gebracht.

20 Februari.
"Nederweert, 9 Febr. In Raadsvergadering van heden is met negen van de tien stemmen besloten geworden, af te zien van het bouwen van een schoollokaal met woning, waarin onderwijs zou worden gegeven door de Zusters van de Orde der Franciscanessen, gevestigd te Kreppel gemeente Heythuysen, in aanmerking nemende de groote jaarlijksche uitgaven, die, tot instandhouding dezer inrigting worden vereischt, waarvoor de geldelijke uitgaven der gemeente zoodanig zouden worden uitgeput, dat men in de noodzakelijkheid ging verkeeren nieuwe belastingen te heffen, om de gewone uitgaven met die der inkomsten, gelijken tred te doen houden".

13 Maart.
"Weert. Het aandeel door de gemeenten van ons Kanton, te leveren in de lichting der nationale militie van 1870, is bepaald als volgt :

Heythysen	*2*
Hunsel	*3*
Ittervoort	*1*
Meijel	*2*
Nederweert	*12*
Neeritter	*2*
Roggel	*5*
Stramproy	*3*
Thorn	*4*
Weert	*17".*

20 Maart.
"Nederweert 12 Maart. Tengevolge der aanhoudende sneeuw, op den dag der paardenmarkt gevallen, was dezelfde niet, als naar gewoonte, druk bezocht; kooplieden uit Frankrijk, België en Pruissen ontbraken echter niet, zoodat veel omzet zou hebben plaats gehad, ware de aanvoer, tengevolge van het zeer ongunstig weder niet gestremd geweest, in aanmerking nemende, dat van de vijftig ter markt gebragte paarden, oogenblikkelijk, negen werden verkocht.
Biggen waren talrijk en vonden, vooral van de Sevenumsche soort, tegen verminderde prijzen gretige koopers.
Voor de mooiste verkochte paarden werden de prijzen behaald door de landbouwers en inwoners Lambert Stoutemans, Eind, en Jan van Bussel, Winnerstraat, terwijl aan de kooplieden Pigeon en Pellemont, die, voor het meest gekocht aantal paarden werd uitgereikt".

Notaris Le Brun kondigde op verzoek van *"Arnold Mickers"* een publieke verkoop aan, die zou worden gehouden op 24 maart 1870, te Nederweert, op Staat, ten huize van Mickers.
Aangeboden werden : *"Een hond met hondskar, 12 kersenhouten stoelen met zetel, tafel, kagchel met toebehoor, wan, ziften, schildereijen, ledekant, nachtkast-*

je, winkelbank met toebehoor, meelkorf met trechter, ladder, blaadjes met trommels, potten, kuipen, tin- en koperwerk, een aantal nieuwe petroleumlampen en al het benodigde klompenmakersgereedschap, benevens een partij brandhout en mest".

27 Maart.
Onder aankondigingen staat vermeld : *"de voorjaarsmarkt te Nederweert zal worden gehouden op Maandag den vierden April aanstaande".*

3 April.
"Weert. Gisteren, Zaturdag, hadden te Roermond in de kerk van het groot Seminarie, de gewone Heilige Wijdingen plaats".
Het bericht hield verder de mededeling in, dat een der wijdelingen de Nederweertenaar R. Beijs was, alsmede, dat zijn dorpsgenoot Jonkers (voorletter niet genoemd) het Subdiaconaat had ontvangen.

Door notaris Clercx uit Weert werd aangekondigd *"een publieke verkoop op verzoek van P. Kroef, op het Budschop te Nederweert, op Dingsdag 19 April 1870".*
Naast allerlei tot een gewone inboedel behorende zaken, werden te koop aangeboden *"eene toonbank met toebehooren, allerhande tappersgerief, vatwerk en bierstellingen, alsmede allerlei akkermansgerief als schuppen, rieken, zigten etc."*

Notaris Le Brun kondigde een aantal publieke verkopen aan, t.w. :
1. *"Ten verzoek van de wed. Corn. Brangers op Strateris, allerlei akkergereedschappen etc."*
2. *"ten verzoeke van C. Regter op Butschop, een mooijen inboedel"* waarbij o.m. *"een vergrootglas met fraaije platen, koperen marmieten, schalen en gewigten, porcelein, glaswerk, servies, boeken etc."*
3. *"Ten verzoeke van Gabriël Hobus in de Kerkstraat, allerhande huismeubels, een groote partij tin, blik- en koperwerk etc."*
4. *"Ten verzoeke van Frans Daniels op den Waatskamp, op de boerderij genaamd Fellenoord, vier Koeijen, een lange en korte kar, een schoon Brabantsche en een gewonen ploeg, koeketel, boterkarn, paardsgetuig en eenige stoelen".*

10 April.
"Nederweert 6 April. De gemeenteraad heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan den hulponderwijzer in de dorpschool Koenraad Hartmann en in diens plaats benoemd Jan Godfried van Thuijl, in dezelfde hoedanigheid te Meijel en zulks met ingang van 1e Meij e.k. Aan deze betrekking is verbonden een jaarwedde van f 250,- met vooruitzigt op een jaarlijksche gratificatie van f 25,-".
"Op de voorjaarsmarkt was het tamelijk druk. De aanvoer van vee was minder dan verleden jaar, doch de kooplust veel levendiger. Er werden aan hooge prijzen 15 ossen, 20 koebeesten en 14 pinken verkocht. Biggen gingen vlug van de hand. Bij de keuring van springstieren behaalden Hendrik van den Boom,

Een van de panelen van de door de Nederweerter ornamentmaker P.J. Scheepers in 1870 vervaardigde communiebank, voorstellende *"de pelikaan voederende hare jongen met vleesch en bloed".*

Klaarstraat den 1e, Jan van Brussel, Boeket 2den en Jozef Heekers, Heijsterstraat 3den prijs".

"Onze parochiale kerk is dezer dagen versierd geworden met een nieuwe Communiebank, afkomstig uit het atelier van den Heer P.J. Scheepers, beeldhouwer alhier. Het stuk mag een waar kunstwerk heeten, en levert het duidelijkst bewijs, dat we niet in den vreemde behoeven te gaan om wezenlijk kerksieraden te bekomen. Zoowel de uitvoerings als de zinnebeeldige voorstellingen getuigen van den smaak en kunstzin des makers.
De gehele bank heeft een lengte van 24 ned. ellen, verdeeld in 15 paneelen, waarop de volgende tafereelen, zeer kunstig in steekwerk prijken :
1". De boom des levens en het brandende braambosch, waaruit God tot Mozes sprak : ontbind uwe schoenen want de plaats waar gij staat is heilig;
2". Het manna, uit den Hemel gezonden;
3". De ark des verbonds met 2 Serafijnen;
4". De tafel met toonbrooden en den gouden kandelaar;
5". De arend met zijne jongen, opvliegende naar de zon der rechtvaardigheid;
6". Het borstbeeld van Maria;
7". Melchisedechs offerande van brood en wijn;
8". De decipelen van Emaus;
9". De ontwaking van Elias;
10". Het borstbeeld van Jezus;
11". De pelikaan voederende hare jongen met vleesch en bloed;
12". Twee engelen naast kelk en Godslamp;
13". Jezus, spijzende vijfduizend menschen met vijf broden en twee visschen;
14". De bruiloft van Cana Galileën en
15". De boom des reizigers.
En al deze paneelen zijn omgeven door ornementen, bloem- en loofwerk in overeenstemming met de afbeeldingen. Het geheel munt uit door regelmaat, keurige uitvoering en zuivere bewerking, en beantwoordt tot in de geringste bijzonderheden aan de vereischten van zulk werk".

*Peter Joseph Scheepers, de maker der hiervoor beschreven communiebank, werd geboren te Nederweert op 8 febr. 1829 en hij overleed aldaar op 15 febr. 1881. Hij was woonachtig aan de Kerkstraat 92. In het bevolkingsregister van Nederweert is vermeld, dat hij gehuwd was met Dorothea Kuijpers en dat hij het beroep van ornamentwerker/beeldhouwer uitoefende.

Notaris Le Brun deed aankondiging van; *"een publieke verkoop op verzoek van de wed. Godfried Snijders te Nederweert, op Ospel aan den Meijelschendijk, van een dragende koe, een rund, allerhande huismeubels en akker gereedschappen etc".* en
"op verzoek der kinderen Beerens te Nederweert, in Strateris, allerhande huismeubels, eene partij aardappels, brandhout en mest, benevens een Lindeboom en 4 Kerseboomen".

In de kolom bekendmakingen werd vermeld : *"Burgemeester en Wethouders der gemeente Nederweert doen te weten dat bij besluit van H.H. Gedeputeerde Staten van den 3 November 1869 aan P. Hendrikx, pachter van den Tol n.2 te Kelpen vergunning is verleend tot het plaatsen van eenen bijpaal aan zijnen Tol op 200 Meter van den hoofdpaal naar de zijde van Horn, onder bepaling, dat van den bedoelden bijpaal alleen Tolgeld mag gevorderd worden van de rij- en voertuigen, die over den nieuwen grindweg Nederweert, Leveroy, Kelpen, op den provincialen weg komende, naar de zijde van Roermond rijden.
Nederweert, 1 April 1870. Burgemeester en Wethouders voornoemd. P.J.H. Vullers, De secretaris H.H. Greijmans".*

17 April.
"Door den Heer Commissaris des Konings zijn op voordracht door de Gemeentebesturen tot leden der collegiën van zetters der directe belastingen voor het dienstjaar 1870/71 benoemd, de navolgende Heeren".
Hierna volgt een opsomming van verschillende plaatsen met daarachter een aantal namen en voor Nederweert worden dan genoemd : *"J.M. Vullers bakker, M.J. Beijs brouwer, W. Vossen schipper, M. Nien bakker en J.M. Loijen, herbergier".*

*Zetters der directe belastingen waren taxateurs. Zij waren belast met het schatten van roerende en onroerende goederen. Aan de hand van door hen gedane schattingen werd belasting geheven.

17 April.
Notaris Le Brun deed aankondiging van; *"een publieke verkoop ten verzoeke van Peter Jan Wagemans, ter herberge van Jacob Joosten, van een aan de Klaarstraat gelegen huis, met tuin, boomgaard, erf en bouwland".*

1 Mei.
*"Nederweert. Heden 26 April, werd in onze Kerk, wellicht voor de eerste maal de H. Mis door drie gebroeders gecelibreerd, en wel door drie gemeentenaren, de Eerwaarde Heeren Beys. De jongste hunner, onlangs tot priester gewijd, droeg het H. Misoffer op.
Gewis een zalig en zeldzaam genoegen voor de ouders, die wanneer God hun het leven laat, ook binnen korten tijd het gouden bruiloftsfeest mogen vieren, getuigen te kunnen zijn van die grootsche plechtigheid hunner kinderen.
De ingezetenen der gemeente deelden in deze vreugd, want niet alleen was door hunne zorg de woning der feestvierenden zeer fraai versierd maar ook eenieder beijverde zich dezen morgen den plechtigen dienst bij te wonen".*

"Dezer dagen hadden wij het genoegen een schoon beeld der H. Maagd te mogen bezichtigen, hetwelk bestemd is voor de parochie Leveroij, en vervaardigd door den Heer Holten, beeldhouwer alhier. Dit beeld waarin de ootmoedigheid van "de dienstmaagd des Heere" in gelaat en houding zoo schoon uitkomt, getuigt voor den genialen geest en de vastheid van behandeling des meesters".

Zelfportret van de Nederweerter kunstenaar Paulus Holten (1841-1889).

*Paulus Hubertus Holten, de hiervoor bedoelde beeldhouwer, werd geboren te Nederweert 24 nov. 1841 en overleed aldaar op 20 jan. 1889. Op 22 nov. 1861 vertrok hij van Nederweert naar Roermond. Op 21 juni 1881 werd hij, komende van St. Truiden, weer ingeschreven in het bevolkingsregister van Nederweert aan

het adres Kerkstraat 75. Holten was behalve beeldhouwer ook nog een niet onverdienstelijk kunstschilder. De wanden van een bij hem in gebruik zijnde kamer van pand Kerkstraat 75 werden door hem beschilderd met een aantal bijbelse taferelen. Toen het pand, nu enkele tientallen jaren geleden onder de slopershamer viel, zijn de muurschilderingen verloren gegaan. Overigens kan eenieder in Nederweert toch nog een werkstuk van Paulus Holten bewonderen, t.w. een als houtsnijwerk uitgevoerd H. Hartbeeld, dat zich bevindt in de St. Lambertuskerk.
Terecht eerde Nederweert de kunstenaar Holten door een straat naar hem te noemen.

Bij het verder naslaan van het weekblad gaat het erop lijken, dat de Nederweerter correspondent de pijp aan Maarten heeft gegeven; er werden gedurende enkele maanden geen redactionele op Nederweert betrekking hebbende artikelen opgenomen.

Notaris Le Brun daarentegen doet regelmatig van zich spreken; de door hem opgegeven advertenties verschijnen nagenoeg wekelijks in het blad. Hij doet o.m. aankondigingen van publieke verkopen op :

8 Mei.
van *"een huis met tuin, eigendom van en ten verzoeke van de kinderen Martin Beerens, gelegen aan Strateris, sectie nummers C 407 en C 408, te verkopen ten huize van H. Hobus aan de Kerkstraat".*

15 Mei.
"huizen met tuinen, erven en bouwland, op verzoek van wed. Godfried Snijders te Nederweert Ospel en op verzoek van Hubert Kessels te Nederweert Ospel, op den Reuver".

22 Mei.
"een huis, tuin en erf te Nederweert (zonder nadere plaatsaanduiding) te verkopen te Nederweert, ten huize van Hendrik Scheepers aan de Kerkstraat".

29 Mei.
"een huis, erf, bouwland en heide te Nederweert (zonder nadere plaatsaanduiding) ten verzoeke van Jan Mathijs Voermans" en
"drie perceelen grond, eigendom van Hubert Puijnen, landbouwer te Nederweert, Ospel aan de Klaarstraat".

5 Juni.
"den geheelen mobilairen inboedel, vee, akkergereedschappen en 38 te wasschen staande boomen, ten verzoeke van Jan Scheepers en Kinderen, wonende te Nederweert in het Hulsen, genaamd bij Teunen".

12 Juni.
"twintig Hectaren bijzonder schoon uitgewasschen gras, benevens eenige perceelen klaver, gelegen in de vloeiweiden en eigendom van den Wel Eedelen Heer A. Neef, grondeigenaar te Verviers".

19 Juni.
"vijftig Hectaren allerschoonst in de Wetering te groeien staand gras, eigendom van den Wel Eedelen Heer Neef",

"veertig Hectaren allerschoonst uitgewasschen Gras in de Wetering, genaamd de Kieviet, ten verzoeke van den Wel Eedelen Heer W.N. Clermont, Consul van België te Maastricht",
"allerhande huismeubels, akkergereedschappen, een Vaaros, eene dragende koe en eenige perceelen gras, ten verzoeke van de wed. Hend. Ketelaars te Nederweert in 't Eijnd", en
"eenige perceelen te wasschen staand gras bij Vlakers aan de Nieuwstraat, eigendom van erfgenamen Pet. Vaes en Engelina Spoormakers te Nederweert".

26 Juni.
Notaris Clercx uit Weert kondigde de publieke verkoop aan van; *"ruim een Hectare te wasschen staand gras in het Schoor, in opdracht van de kinderen J. van den Boom"* en
"een Huis met Tuin, gelegen aan de Kerkstraat, in opdracht van de kinderen Bijlmakers".

In hetzelfde blad is navolgende advertentie opgenomen :
"Aanvraag voor plantsoen, te leveren op de nieuw aangelegden grindweg Nederweert-Hopsenvonderen van 1000 stuks lariksen en dito fijndennen. Franco, opgave van prijs en lengte aan den Burgemeester van Nederweert".

En dan verschijnt er weer een redactioneel stuk, t.w. :
"Kelpen (Grathem). Met niet geringe voldoening merkt men hier in deze omstreken op dat het toezicht door het waterschaps-Bestuur "het Land van Weert" op de waterleidingen gehouden, nu reeds gunstig werkt; de sedert onheugelijke tijden verdronken en overstroomde gronden, liggen thans geheel of ten deele droog, zoodanig dat men hier en daar een begin met verdere drooglegging zoude kunnen maken; de opgravingen en ontginningen in drooge zomers bewerkstelligd, hebben, daarvan kan men zich overtuigen, doorslaande bewezen, dat vroeger verloren gewaande gronden ruimen oogst kunnen opleveren; met gespannen verwachting ziet men de verdere bewerking van genoemd bestuur tegemoet en er bestaat reden om het er voor te mogen houden, dat de uitkomst de verwachting zal overtreffen".

10 Juli.
"Nederweert. Bij Kon. Besluit is aan den heer K. Vullers, op zijn verzoek eervol ontslag verleend zijner betrekking als Kapitein bij het 3e Bat. 3e Comp. rustende schutterij en is in zijne plaats benoemd de heer A. Walkers, tot dusverre 1e luitenant. De heer J.M. Knapen tot dusverre 2e luitenant is benoemd tot 1e luitenant en J.M. Beelen, adjudant onderofficier, is benoemd tot 2e luitenant bij hetzelfde corps".

17 Juli.
"Nederweert. Donderdag had alhier de herijk van maten en gewichten plaats. Niettegenstaande de nieuwe wet de gunstige bepaling inhoudt dat de ijk voortaan kosteloos geschiedt, zouden wij ons gaarne de toepassing van de oude wet getroosten, dewijl wij alsdan van plagerijen bevrijd waren zonder dat de schatkist of de verbruikers schade zouden hebben".

*Waarschijnlijk werden nogal wat gewichten afgekeurd; de klachten - ook op andere plaatsen - waren legio.

24 Juli.
"Nederweert. Dinsdagavond, heerschte alhier een groote drukte. Eenige der miliciëns der vier opgeroepen lichtingen vertrokken in gezelschap van die van Weert en andere plaatsen. Een algemeene geestdrift getuigde van den moed der verdedigers des Vaderland. Bij het afvaren der Stoomboot ontstond er een groote verwarring; de miliciën H.H. uit Weert had het ongeluk in het kanaal te vallen. Door de onmiddellijke aangebrachte hulp des Kapiteins werd hij gered, en had het geluk met een nat pakje er af te komen".

*De oorlog tussen Pruisen en Frankrijk was - als gevolg van het zogenaamde Emser dépêche - uitgebroken. Ofschoon ons land op een onzijdigheidsverklaring de stellige verzekering had bekomen, dat het Nederlandse grondgebied niet geschonden zou worden, werden toch tot meerdere zekerheid een groot aantal militairen onder de wapenen geroepen.

7 Augustus.
"Weert. Wij vernemen dat de hoeveelheid paarden, door het Hertogdom Limburg te leveren in het gevorderd aantal bedraagt dertig Kavallerie en vijf en zeventig artillerie paarden. Voor het oogenblik zal de Regering niet bevelen dat alle paarden in het Hertogdom der keurings-Commissie worden voorgesteld. De Burgemeesters hebben de bevoegdheid het dubbele der gevraagde paarden ter plaatse (naar de keuringsplaats) te zenden, maar zijn tevens verplicht, de geschikste en beste paarden van de eigenaars te eischen. De Regering betaalt voor de paarden de wezenlijke waarde. Er bestaat geen bepaalt tarief.
De volgende lijst wijst het getal paarden aan, die door elke gemeente in het Kanton Weert moeten geleverd worden.

Baexem met Haelen	*3*
Thorn met Wessem en Neeritter	*1*
Grathem met Ittervoort	*1*
Heijthuijsen met Roggel	*1*
Stramproy met Hunsel	*1*
Weert	*3*
Nederweert met Meyel	*2".*

*De hiernaast opgenomen bekendmaking, overgenomen uit het blad van 7 aug. 1870, lijkt wel wat op een *"oorlogsverklaring"* van de burgemeester aan de Nederweerter stropers.

28 Augustus.
"Nederweert. Bij Koninklijk Besluit van 20 Augustus is aan A.H. Walkers op zijn verzoek eervol ontslag verleend als kapitein bij de 3de compagnie van het 3de bataillon rustende schutterij in het Hertogdom Limburg, en zijn voorts bij die schutterij benoemd : tot kapitein J.M. Knapen thans 1ste luitenant, tot 1ste luitenant W. Sijben, thans 2de luitenant, tot 2de luitenant P.J. van Bogget, thans sergeant majoor".

4 September.
"Nederweert. Gedurende de afgeloopen maand Augustus hebben er op Sluis nr. 14 alhier, 594 doorschuttingen van verschillende vaartuigen op de Zuidwillemsvaart plaats gehad, tegen 560 welke op Sluis 15 geschut zijn geworden".

9 Oktober.
"Nederweert. De Eerw. heer R. Beijs tot dusverre aan het Seminarie te Roermond is door Z.D.H. den Bischop van Roermond benoemd tot Kapelaan te Sevenum".

Notaris Le Brun deed aankondiging van;
"een publieke verkoop van een huis met bouwland en heide, gelegen te Nederweert op de Horik, eigendom van Peter van de Ven".

Onder bekendmakingen staat in het blad vermeld, dat bij gelegenheid van de kermis te Nederweert een *"Vocaal en Instrumentaal Concert"* zal worden gegeven door de *"Sociëteit Fanfare en Symphonie van Weert onder directie van den Heer Fred. ter Linden".*
Het concert zal worden gegeven op zondag 16 oktober te 4 uur in het schoollokaal. De entree is bepaald op 30 cent.

16 Oktober.
Notaris Le Brun kondigt de publieke verkoop aan van;
"een Huis met schoonen Tuin, gunstig gelegen aan de Kerkstraat, sectie A 970/971, ten verzoek van erfgenamen Hendrik Kuijpers".

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende maakt bekend, dat hij uitsluitend het jagtregt heeft van bijna al de gronden, gelegen op de gehuchten, Staat, Rosveld, Heijsterstraat, Boeket, Herstraat, Strateris, Bosserstraat en de Millert, weshalve hij bekend maakt dat voortaan deze gronden niet meer mogen worden bejaagd en een premie van *f* 1. zal worden uitgereikt aan hem die hierop eene bekeuring zal hebben gedaan, eene veroordeeling ten gevolge hebbende.

NEDERWEERT, de 4 Augustus 1870,
P. J. H. VULLERS, Burgemeester.

23 Oktober.
"Nederweert. Het concert alhier gegeven door het fanfare gezelschap van Weert, bij gelegenheid van de kermis, heeft zeer veel bijval gevonden. De ruime zaal was vol toeschouwers, die allen de duidelijkste blijken van goedkeuring over de uitvoering der verschillende stukken aan den dag legden en hunne verwondering te kennen gaven over de juistheid waarmede het Concert gevende gezelschap de afwisselende stukken wist voor te dragen. Na afloop ging eenieder wel voldaan heen, de hoop koesterende meermalen in ons dorp een soortgelijken namiddag te kunnen slijten, waarvan de eer vooral toekomt aan den Heer J. Poell, van Nederweert, die zich geene moeite heeft gespaard voor de regeling van het Concert".

"Een liefhebber van jagen, echter tegen de kosten eener jachtacte opziende, meende dezer dagen in den vroegen ochtend een kermishaas te ontwaren. Na zijn schot gelost te hebben, dat het juiste doel trof, snelde hij gretig ter plaatse, doch bij nader onderzoek bleek, tot niet geringe teleurstelling, dat hij een grooten molshoop voor een haas had aangezien".

*Het bericht vermeld niet de naam van de bij het gebeurde betrokken persoon en evenmin de juiste plaats of naam van de buurtschap waar het gebeurde plaats vond. Gezien de bekendmaking - door burgemeester Vullers op 7 augustus gedaan - zal de veldbode toch wel een grondig onderzoek hebben moeten instellen.

27 November.
"Nederweert. In den avond van laatstleden Zondag is alhier, op den fellen oord, omstreeks 11 uren, in een onbewoond huis, dat echter als schuur werd gebruikt, brand ontstaan, tengevolge waarvan het geheele gebouw weldra in de asch lag. Dank zij de gunstige richting van den wind, is het daarbij gelegen woonhuis gespaard gebleven. De oorzaak van den brand is onbekend".

27 November.
Onder advertenties is vermeld;
"Jaarmarkt voor hoornvee enz. zal dit jaar, binnen Nederweert gehouden worden op Woensdag den 7 December e.k."
en onder mededelingen :
"Bestuur der Registratie en Domeinen, Verpachting der visscherij. De ontvanger der registratie en domeinen te Weert, zal op Maandag den 28 November 1870, des namiddags om twee uren ter herberge van Thomas Boonen, op de Biest te Weert, overgaan tot de publieke verpachting bij opbod aan den meest biedende, voor den tijd van acht jaren, van de Visscherij der Zuid-Willemsvaart onder de gemeenten Weert en Nederweert en die der Noordervaart onder de gemeenten Nederweert, Heijthuijzen en Meijel alles nader bij gedrukte biljetten omschreven.
De voorwaarden liggen ter lezing ter Secretarie der Gemeenten Weert en Nederweert, en ten Kantore van gemelden Ontvanger, bij wien ook nadere inlichtingen zijn te bekomen.
Weert den 18 November 1870. De Ontvanger der Registratie en Domeinen, Van Roermond".

4 December.
"Nederweert. De Eerw. Heer P.J. Jenneskens vroeger Kapelaan alhier, later in diezelfde betrekking aan de kathedrale kerk te Roermond, is aldaar in den ouderdom van ruim 31 jaren, jongstleden Woensdag morgen overleden en Vrijdag daarna met groote plechtigheid begraven."

11 December.
"Nederweert. Als eene bijzonderheid kan gemeld worden dat alhier gedurende de maand November eene hoeveelheid van ruim 20.000 mud aardappelen zijn getransporteerd en bestemd voor Maastricht."

Onder aankondigingen is vermeld :
"Notaris Le Brun brengt ter kennis van het publiek, dat ingevolge art. 1223 van het Burgerlijk Wetboek publiekelijk zal worden verkocht een huis met tuin, hooi en weiland, sectie C 992/1617 en 1618 toebehorende aan Peter Jan Ingeveld, gelegen te Nederweert aan de Bosserstraat. De verkoop zal plaats vinden ten huize van de kinderen Walkers te Nederweert en wel op Maandag 26 December provisioneel en op 2 Januari 1871 finaal."

*Zie opmerking bij 6 februari, verkoop boerderij Meliën.

18 December.
Notaris Le Brun, die behalve de hiervoor vermelde aankondigingen nog verscheidene publieke verkopen van veldgewassen annonceerde, brengt in het voorlaatste blad van het jaar 1870 ter kennis van het publiek, dat hij zal verkopen;
"een huis met stal, erf, bouwland en dennenbos, ten verzoeke van principaal Frans van Eijck te Nederweert-Eind".

25 December.
"Nederweert. 22 December. Gister avond omstreeks 4 ure werd door den wandelleeraar den heer Corten eene voordracht over den landbouw gehouden in de dorpschool. Deze was door ruim 200 landbouwers bezocht en de stilte die gedurende 2½ uur onafgebroken heerschte, gaf den spreker de ontegensprekelijke over-

In 1870 *"werd door den wandelleeraar den heer Corten eene voordracht over den landbouw gehouden in de dorpschool."*.

tuiging, dat zijne voordracht den meesten bijval vond. De aanwezigen gingen dan ook allen ten uiterste voldaan naar huis en gaven de verzekering, dat bij wederkomst van den Heer Corten in Januari e.k. wanneer over meststoffen zal gehandeld worden zij niet zullen achterblijven."

*Een wandel-leraar was een door de Maatschappij voor de Landbouw gesalarieerde landbouwkundige, die zich bezig hield met het geven van adviezen ten behoeve van de landbouw.

Zoals in aanvang gesteld, waren de in het *"Kanton Weert"* opgenomen berichten veelal van eenvoudige aard doch voor de Nederweertenaar van toen moeten ze wel belangrijk zijn geweest. Voor de huidige generatie, althans voor het gedeelte dat een hang heeft naar vroeger tijden, zal het best interessant zijn om nu nog eens kennis te kunnen nemen van *"het Nederweerter nieuws, dat in 1870 de krant haalde"*.